

"כל אלמנה ויתום לא תענון" – גם חד-הוריות

קראו את הסיפור. למה פוגעים בילד? האם נתקלתם במקרה דומה?
האם זה קורה רק אצל ילדים, או שגם מבוגרים פוגעים בילדים חסרי אבא (חסרי "גב")?

אבא של סימון/ גי דה מופאסאן

צלצולי שעת הצהריים נדמו, שער בית הספר נפתח והילדים נחפזו החוצה, דוחפים זה את זה, מבקשים לצאת ראשונים. אבל במקום להתפזר ולשוב הביתה לארוחה, כמנהגם יום-יום, נעצרו לא הרחק משם, התגודדו בחבורות והחלו להתלחש. בבוקר ההוא הגיע לכיתה בנה של בלאנשוט.

בנה של בלאנשוט הגיע אף הוא לפתח בית הספר. הוא היה כבן שבע או שמונה שנים, חיוור במקצת, לבוש ללא דופי, מהסס, כמעט מגושם. הוא פנה ללכת לבית אמו כאשר בני כיתתו, שעדיין התלחשו בחבורות ונעצו בו עיניים זדוניות ומרושעות של ילדים חורשי מזימה, הקיפו אותו לא יטם עד שסגרו עליו כליל. הוא עמד נטוע ביניהם, מופתע ומבולבל, תוהה מה בכוונתם לעולל לו. אבל הנער שהפיץ את השמועה, מלא גאווה על ההצלחה שנחל, שאל אותם: "אתה, איך קוראים לך?" "סימון", השיב הילד. "סימון מה?" שאל הילד. "סימון", שנה הילד במבוכה רבה, הנער צעק לעברו "אתה חייב להיות סימון משהו... סימון סתם, זה לא שם". וסימון, על סף בכי, השיב פעם שלישית: "קוראים לי סימון". הפוחחים פרצו בצחוק, הנער, שמח בניצחונו, הגביר את קולו: "אתם רואים? אמרתי לכם? אין לו אבא!"

וסימון, הוא נשען על גזע עץ, שלא ליפול, ועמד שם כמו קלם בו פגע שאין לו תקנה, הוא ניסה להסביר להם, אבל לא מצא מענה שיזים את הדבר הנורא הזה: אין לו אבא. אחד מהם, שעמד קרוב לסימון, חרץ כנגדו לשון לגלגנית וקרא: "בן בלי אבא! בן בלי אבא!" סימון תפש את הילד בשערו בשתי ידיו והחל להמטיר בעיטות ברגליו ובה בעת נעץ את שיניו בלי רחם בלחיו. קמה מהומה גדולה. שני המתגוששים הופרדו זה מזה, וסימון מצא עצמו מוכה, חבול ודואב, מתפלש בקרקע, מוקף פוחחים מוחים כף ומריעים, עוד הוא מתרומם ומנקה בידיו, בהיסח הדעת, את חולצת בית הספר הקטנה שלו, המאובקת כולה, קרא אליו אחד הילדים: "לך תגיד אותנו לאבא שלך".

לבו של סימון נפל בקרבו, הם היו חזקים ממנו, הם הביסו אותו והוא לא יכול להשיב להם כגמולם, כי היטב ידע שהם צודקים, שאין לו אבא. בגאווה רבה ניסה שניות אחדות להדביר את הדמעות שחנקו את גרונו. הוא השתנק, ואז בלי קול פרץ בבכי, ויפחות עזות טלטלו בכוח את גופו.

כָּל אֱלֵמְנָה וְיָתוּם לֹא תֵעָנוּן : (שמות כב, כא)

רש"י: הוא הדין לכל אדם, אלא שדבר הכתוב בהווה, לפי שהם תשושי פה ודבר מצוי לענותם.

חַוֵּץ מִיְתוּמִים וְאַלְמָנוֹת, אֵת מִי הֵייתָ מְכַנִּי סֵיט בְּאִיסוֹךְ "לֹא תֵעָנוּן"?

חייב אדם להיזהר ביתומים ואלמנות, מפני שנפשן שפלה למאוד ורוחם נמוכה, אף על פי שהן בעלי ממון. אפילו אלמנתו של מלך ויתומיו, מוזהרים אנו עליהן, שנאמר כל אלמנה ויתום לא תענון. והיאך נוהגין עימהן, לא ידבר אליהם, אלא רכות, ולא ינהוג בהן, אלא מנהג כבוד, ולא יכאיב גופם בעבודה וליבם בדברים קשים, ויחוס על ממונם יותר מממון עצמו, כל המקניטן או מכעיסן או הכאיב להן או רדה בהן או א' יבד ממונן הרי זה עובר בלא תעשה וכל שכן המכה אותם או המקללן... (רמב"ם, הלכות דעות ו, י)

שנמנענו מהכביד במעשה או אפילו בדיבור על היתומים והאלמנות, שנאמר "כל אלמנה ויתום לא תענון", אבל כל משאו ומתנו של אדם עימם יהיה בנחת ובחסד ובחמלה. (ספר החינוך, מצווה סה)

מהו איסור "לא תענון"?

בעקבות צעדתה של ויקי כנפו מדימונה לירושלים וצעקתה לשינוי חברתי וכלכלי במדיניות הממשלה כלפי משפחות חד-הוריות, פורסמו באתרי האינטרנט תגובות רבות. מה דעתכם על התגובות?

זה לא כספי המדינה - זה הכסף של מי שעובד!

אני מזדהה עם מאבק ומעריך אותן אבל כמה אפשר לממן אותן??? כמה פטורים אפשר עודלתת?? יש היום 150 אלף חד הוריות כמה משפחות נוכל לממן?????

מדוע האמהות הללו חושבות שעל המדינה לפרנס אותן ואת ילדיהן? חוסר השכלה וחוסר חשיבה גרמו להן להביא ילדים לעולם, ועכשיו אנחנו צריכים לשלם. זה נראה להן כל כך ברור שמישהו אחר צריך לממן אותן... פשוט לא להאמין.. שילכו לעבוד ויפסיקו ליילל, נמאס כבר!

המפגינות והצועדות מבקשות גמלה סבירה לקיום כצעד ביניים הדרישה המהותית שלהן היא יצירת מקומות עבודה הנותנים תנאים ראויים במקום מגוריהן הממשלה אשמה בכך שהזניחה לחלוטין את יצירת מקומות העבודה ועל זה עיקר המחאה.

כל הכבוד לנשים האמיצות קחו דוגמא מהאמהות החד הוריות ומנשים, עזבו הכל וצאו להפגין ברחובות, שישמעו אתכם עד לירושלים, ושהקול שלכם יגיע לכל פינה ברחבי העולם

מי שיכולה ללכת מדימונה לירושלים יכולה גם לעבוד

מה ההבדל בתפיסה שלנו בין אלאנה ויתום לבין משפחה חד-הורית? אלאנה התורכה מדאישה "כף אלאנה ויתום לא תענון"?

הרמב"ם - רבי משה בן מימון (1138---1204) - נולד בקורדובה בספרד. מגדולי הפוסקים ומחשובי הפילוסופים, פרשן התלמוד, רופא, איש מדע ומנהיג. כינויו: "הנשר הגדול", נפטר במצרים ונקבר בטבריה.